

MIPA-HYVINVOINTIKYSELYN PALAUTE SININAUHALIITOLLE

Sisällys

MIPA TUTKIMUSOHJELMA JA HYVINVOINTIKYSELY	2
VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	4
PÄIHDE- TAI MIELENTERVEYSJÄRJESTÖJEN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN	5
ELÄMÄNTILANNE	8
PALVELUJEN KÄYTTÖ	11
TALOUDELLINEN TILANNE	12
TOIMINTAKYKYYN LIITTYVÄT VAIKEUDET	13
INTERNET	14
AVOVASTAUKSET	14

Suvi Jokelainen ja Tuuli Pitkänen, korjattu 8.5.2017

MIPA:n internetsivut: <https://keskuststo.a-klinikka.fi/tietopuu/jarjestotutkimusohjelma>

MIPA Facebookissa: MIPaverkosto <https://www.facebook.com/groups/204885906514201/?fref=ts>

MIPA Twitterissä: @MIPaverkosto

MIPA TUTKIMUSOHJELMA JA HYVINVOINTIKYSELY

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelmassa (MIPA) 2015–2018 on mukana yhteensä kymmenen eri järjestöä (A-kiltojen liitto ry, A-klinikkasäätiö, EHYT ry, FinFami -Uusimaa ry, Irti Huumeista ry, Kuntoutussäätiö, Mielenterveyden keskusliitto, Tukikohta ry, Sininauhaliitto ja Suomen Mielenterveysseura) sekä Diakonia-ammattikorkeakoulut (DIAK). MIPA on ensimmäinen Suomessa näin laajasti päihde- ja mielenterveysjärjestöjen yhteistyössä toteutettu tutkimusohjelma. Tutkimusohjelmassa kehitetään siinä mukana olevien järjestöjen tutkimustoiminnan yhteistyötä, yhteismitallisuutta, laatua ja hyödynnettävyyttä. Tutkimusohjelma kattaa kuusi tutkimushanketta ja niihin liittyen järjestetään työpajoja ja kansallisia tutkimusseminaareja. Tutkimustietoa tuotetaan kansalaisten elämäntilanteesta ja palveluntarpeista, kokemusasiantuntijuudesta sekä järjestöjen toiminnasta. MIPA tutkimusohjelmasta on kuvaus internetsivuilla. MIPA on Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) rahoittama.

Talvella 2015-2016 toteutettiin järjestöjen keskuudessa Hyvinvointikysely. Aineistonkeruu toteutettiin kyselytutkimuksena tätä varten suunnitelluilla kyselylomakkeilla. Kyselyn taustatieto-osuudesta oli eri versiot palvelun käyttäjille ja muihin toimintoihin osallistuville mutta muu sisältö oli identtinen. Kyselyssä kartoitettiin laajasti järjestöjen tavoittamien kansalaisten elämäntilannetta ja toimintakykyä sekä kokemuksia ja palvelujentarpeita. Kyselyyn vastasi 1085 henkilöä. Lisäksi on toteutettu ja tullessa syksyn 2016 aikana vielä toteuttamaan fokusryhmähaastatteluja kyselylomakkeen teemoista; tavoitteena on syventää numeerista tietoa kokemuksellisella tiedolla.

Vastaajia oli kuudesta eri päihdejärjestöstä: A-klinikkasäätiön (n = 172) vastaajat olivat pääasiassa lakisääteisten palvelujenkäyttäjiä, A-kiltojen Liiton vastaajat (n = 143) vastaajat olivat toipujia, EHYT ry:n (n = 140) vastaajat olivat päihde- ja mielenterveyskeskusten kohtauspaikka Elokolojen toimintaan osallistuvia, Sininauhaliiton (n = 126) vastaajat olivat pääasiassa päiväkeskusten kävijöitä, Irti Huumeista ry:n (n = 108) vastaajat olivat pääasiassa toiminnassa eri syistä mukana olevia vapaaehtoisia ja Tukikohta ry:n (n = 66) vastaajat olivat pääasiassa päiväkeskustoimintaan osallistuvia. Mielenterveysjärjestöistä vastauksia tuli hieman vähemmän: Suomen Mielenterveysseuran (n=89) vastaajat olivat pääasiassa vapaaehtoistoimintaan osallistuneita, Mielenterveyden Keskusliitossa (n=52) palvelunkäyttäjiä, FinFami-Uusimaassa (n=58) yhdistyksen jäseniä ja vertaisia, Havu- ja Myyrastilla (n=10) päiväkeskuksessa käyviä vanhuksia ja Kuntoutussäätiöllä (n=47) palvelutoimintaan osallistuneita (n=47). Netissä kyselyyn vastasi 74 henkilöä. Paperilomakkeet toimitettiin järjestöjen kautta heidän valitsemilleen yhteyshenkilöille eri toimipaikkoihin, jossa lomakkeet jaettiin ohjeiden mukaan toimintaan osallistuville tai palvelujen käyttäjille. Vastaajista ei kerätty rekisteriä ja vastaaminen oli vapaaehtoista. Järjestöjen yhteyshenkilöt palauttivat suljetuissa kirjekuorissa lomakkeet tutkijoille.

MIPA-tutkimusohjelma on hyväksytty kaikissa mukana olevissa järjestöissä. Hyvinvointikyselyn sisältö ja kyselyyn osallistuminen on käsitelty hankkeen johtoryhmässä ja ohjausryhmässä. A-klinikkasäätiöltä on myönnetty Hyvinvointikyselyn tutkimuslupa. Muissa järjestöissä ei ole tutkimuslupia koskevia vakiintuneita käytäntöjä. Kyselyn alussa on vastaajalle suunnattu esittely, josta käy ilmi osallistumisen vapaaehtoisuus sekä luottamuksellisuus. Vastaajista ei kerätty tunnistetietoja.

Kyselyn taustoja on kuvattu kirjallisuuskatsauksessa (Pitkänen & Tourunen, 2016), joka on luettavissa Tietopuussa:

http://www.a-klinikka.fi/tiedostot/Tietopuu_Katsauksia_ja_nakokulmia_1_2016.pdf

Hyvinvointikyselyä koskevia julkaisuja:

Pitkänen T. & Tourunen, J. (2016) **Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen toimintoihin osallistuneiden kansalaisten hyvinvointi kahden kyselytutkimuksen perusteella.** Julkaisussa Osallistuminen, hyvinvointi ja sosiaalinen osallisuus – ATH-tutkimuksen tuloksia. Järjestökentän tutkimusohjelma. Toim. J. Murto ja O. Pentala. Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen työpaperi 38. http://www.a-klinikka.fi/tiedostot/Pitkanen_Tourunen_THL_tyoapereita_38_2016.pdf

Karita Kammonen: **Hyvä- ja huono-osaisuuden kokemus päihdejärjestöjen palvelujen käyttäjillä.** Pro gradu –tutkielma, Terveystieteiden yksikkö Tampereen yliopisto 2016. Ohjaajat Anne Konu ja Tuuli Pitkänen (Hyväksytty 3/5). http://www.a-klinikka.fi/tiedostot/Kammonen_Karita_Gradu.pdf

Tutkimustietoa järjestötoiminnasta. Tuuli Pitkänen & Suvi Jokelainen. EHYT Järjestö 4/2016 löytyy sähköisesti osoitteesta <http://www.ehyt.fi/jasenviestinta>

Järjestötoiminta lisää osallistujien hyvinvointia laajasti. Tuuli Pitkänen & Jouni Tourunen. Tiimi 4/2016, s. 22-23.

Kokemus yhdenvertaisuuden puutteesta ja yksinäisyydestä heikentää asiakastyytyvääisyyttä. Tuuli Pitkänen & Jouni Tourunen. Tiimi 3/2016, s. 26-27.

Nettisivuilta löytyy tietoa sekä mm. lomakkeet ja palauteraportteja järjestöille. https://keskuststo.a-klinikka.fi/tietopuu/jarjestotutkimusohjelma/kansalaiset/hyvinvoinnin_vajeet_ja_tarpeet

VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Sininauhaliitto ry:ssä Hyvinvointikyselyyn vastaajia oli yhteensä 126 henkilöä pääasiassa päiväkeskusten kävijöitä. Vastausaika sijoittui ajalle 11.12.2015-25.2.2016 ja kyselyyn on vastattu yhteensä 17:ta paikkakunnalla. Yli puolet (58 %) vastaajista oli miehiä.

Vastaajista 24 % oli ollut toiminnassa mukana alle vuoden. Kuukausittainen mukanaoloaika vaihteli 1-11 kuukauden välillä ja vuosittainen mukanaoloaika vaihteli 1-26 vuoden välillä. Vastaajista 19 % oli ollut mukana toiminnassa 2 vuotta. Lisäksi yhden vuoden mukana toiminnassa olevia oli 11 % ja neljä vuotta 10 %. Ensikertalaisia toiminnassa mukana olevia oli yhteensä 5 % vastaajista.

Vastaajista 85 % ilmaisi osallistuvansa toimintaan useita kertoja viikossa. Kerran viikossa tai harvemmin toimintaan ilmaisi osallistuvansa 15 % vastaajista.

Ikäryhmittäin vastaajat (n = 122) jakautuivat seuraavasti:

Työtilanne (n 124)

Vakituinen työ	7 %
Määräaikainen työ	10 %
Työkokeilussa/kuntouttavassa työtoiminnassa	44 %
Osa-aikainen työ (80% tai 50 % työaika)	3 %
Kotona lasten kanssa	0 %
Eläkeläinen	33 %
Palkkatuettu työ	2 %
Opiskelija	2 %
Työtön tai lomautettu alle 1v. sitten	2 %
Työtön tai lomautettu yli vuoden ajan	8 %
Muu status	2 %

Vastaajien ylin koulutus (n 119)

Perus- tai kansakoulu	41 %
Ammattikoulu	30 %
Opisto	15 %
Lukio	3 %
Ammattikorkeakoulu	3 %
Yliopisto	3 %
Peruskoulu kesken	3 %

Asuminen (n 125)

Kunnan vuokra-asunto	41 %
Muu vuokra-asunto	23 %
Omistusasunto	19 %
Tukiasunto	9 %
Tuettu asuminen	4 %
Muu asumismuoto	4 %

Muiksi asumismuodoiksi mainittu rivitalo, vanha kotitalo, asuminen vanhempien luona, asumisoikeusasunto ja omakotitalo.

Asuuko kanssasi (n 118)

Puoliso	26 %
Omia tai puolison vanhempia	2 %
Muita aikuisia	2 %
Täysi-ikäisiä lapsia	5 %
Alaikäisiä lapsia	10 %
Asun yksin	63 %

PÄIHDE- TAI MIELENTERVEYSJÄRJESTÖJEN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN

Miten osallistut tämän järjestön/säätiön toimintaan? (n 117)

Aktiivinen osallistuja	34 %
Työtoiminta/tukityöllistettynä	31 %
Palvelun käyttäjä tai asiakas	21 %
Jäsen	14 %
Työntekijä järjestössä	10 %
Vapaaehtoistyöntekijä	9 %
Tutustumassa toimintaan	7 %
Vertainen	6 %
Muu osallistumisrooli	6 %
Hallituksen/johtokunnan tms. jäsen	3 %
Kokemusasiantuntija	2 %
Opiskeluihin liittyen	1 %

Muiksi osallistumisrooleiksi oli mainittu koevapaus, kuntouttava työtoiminta, pajatyö ja ruokailut.

Mistä syistä olet tullut mukaan tähän toimintaan? (n 119)

Saan mielekästä tekemistä	48 %
Haluan tavata ihmisiä	41 %
Haluan oppia uutta tai saada tietoa	26 %
Haluan tutustua uusiin ihmisiin	26 %
Haluan auttaa muita ihmisiä	24 %
Omaan päihteiden käyttöön liittyvät syyt	24 %
Omaan mielenterveyteen liittyvät syyt	23 %
Tuki toipumisen ylläpitämiseen	20 %
Haittojen ennaltaehkäisy	19 %
Haluan kuulua johonkin ryhmään	19 %
Muu syy	14 %
Vertaistuen antaminen	13 %
Vertaistuen saaminen	13 %
Akuutti ongelma, "tilanne päällä"	3 %
Läheisen päihteiden käyttöön liittyvät syyt	3 %
Saan palkkaa tai palkkiota	3 %
Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	3 %
Läheisen mielenterveyteen liittyvät syyt	1 %

Muiksi osallistumisen syiksi oli mainittu muun muassa kuntouttava työtoiminta, koevapaus, karenssin katkaisu, ruoka, nettiyhteydet ja työkokeilu, tuleminen työvoimatoimiston ”pyynnöstä”, taloudellinen tilanne ja työttömyys.

Hyvinvointikyselyn kohdassa, jossa selvitettiin toimintaan osallistumisen syitä, vastaaja sai valita useamman vaihtoehdon. Vastaajista 7 henkilöä ei ollut valinnut mitään annetuista vaihtoehdoista, 39 % ilmaisi hakeutuneensa palveluun oman päihde- tai mielenterveysongelman takia ja 61 % vastaajista oli maininnut muita syitä (n 119).

Mistä olet saanut tietoa tästä toiminnasta/järjestöstä? (n 115)

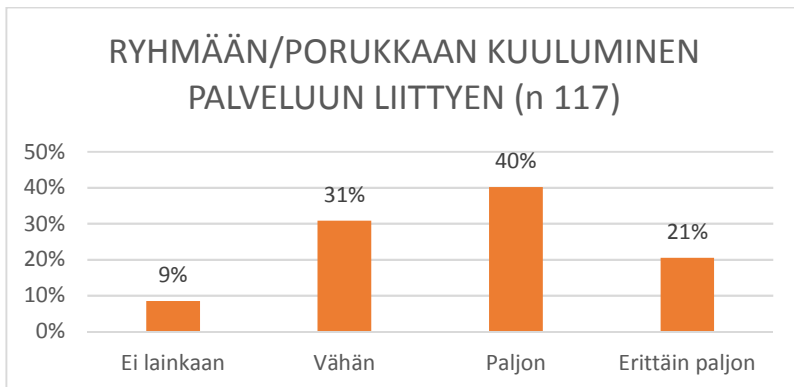
Internetsivuilta	4 %
Lehdestä	5 %
Sosiaalisesta mediasta	6 %
Muusta mediasta	0 %
Läheiseltä	17 %
Toisesta järjestöstä	7 %
Tutulta	26 %
Muulta työntekijältä	25 %
Terveystieteistä	16 %
Sosiaalitoimesta	21 %
Muusta tietolähteestä	14 %

Muiksi tietolähteiksi oli mainittu mm. radio-ohjelma ja TE-toimisto.

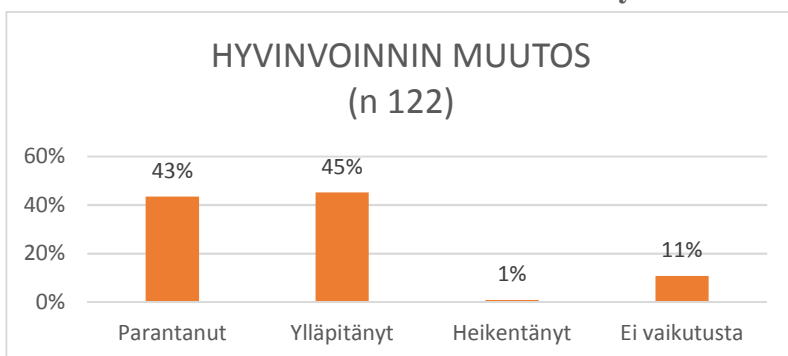
Kuormittaako tähän toimintaan osallistuminen sinua? (n 122)

Aivan liian vähän	Liian vähän	Sopivasti	Liikaa	Aivan liikaa
8 %	3 %	85 %	3 %	2 %

Tunnetko kuuluvasi tähän järjestöön/säätiöön?

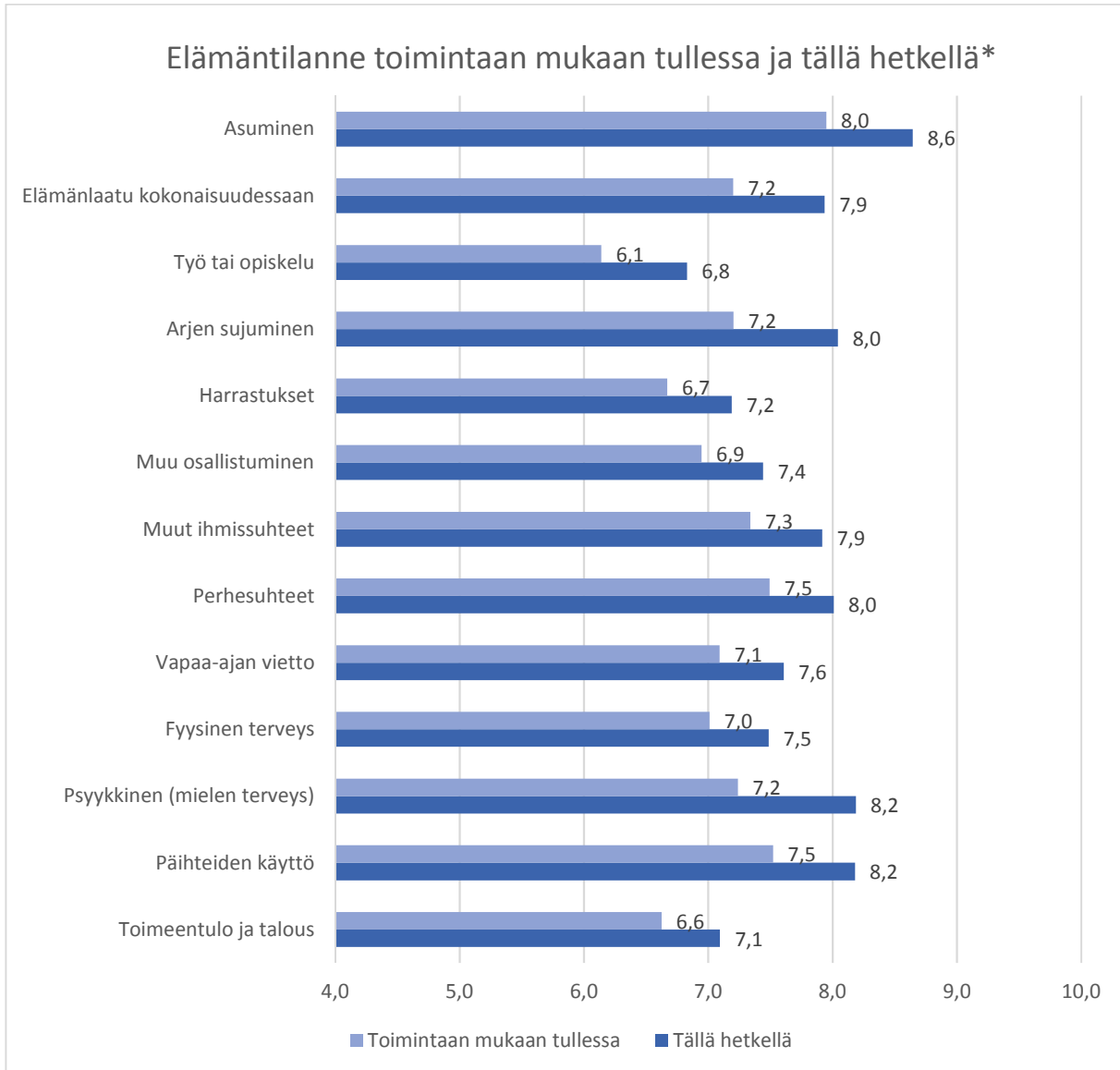
Onko tämä toiminta mielestäsi vaikuttanut hyvinvointiisi?

ELÄMÄNTILANNE

Miten arvioit OMAA tilannettasi elämän eri osa-alueilla TÄLLÄ HETKELLÄ ja silloin KUN TULIT MUKAAN TÄHÄN TOIMINTAAN?

Arvioi jokainen asia käyttäen **kouluarvosanoja 4–10** (4 = tilanne on erittäin huono; 10 = tilanne on erinomainen tai asia on erinomaisesti hallinnassa)

*Elämäntilanteen oli arvioinut kysymyskohtaisesti 93-114 henkilöä, kuitenkin työhön ja opiskeluun liittyvässä kohdassa 78 henkilöä (silloin kun tulit mukaan toimintaan -kohdassa) ja 82 henkilöä (elämäntilanne tällä hetkellä -kohdassa).

Korkeimmat kouluarvosanat kyselyyn vastaamisen hetkellä oli annettu asumiselle (8,6) sekä mielenterveyttä ja päihteiden käyttöä koskien (8,2); myös takautuvassa arvioissa koskien toimintaan mukaan tuleminen aikaa paras tilanne oli arvioitu asumiselle (8,0) ja päihteiden käytölle (7,5) sekä lisäksi perhesuhteille (7,5). Matalimmat arviot oli kyselyyn vastaamisen aikaan annettu työlle ja opiskelulle (6,8) toimeentulolle ja taloudelle (7,1) sekä harrastuksille (7,2); nämä samat kolme asiaa oli arvioitu heikoimmiksi myös toimintaan tullessa. Myönteinen muutos ennen ja jälkeen vastauksissa oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($p < 0,001$) kaikilla muilla elämäntilanteen osa-alueilla paitsi työhön ja opiskeluun liittyvällä elämänalueella ($p=0,005$). Kokonaiskeskiarvo oli noussut osallistumisen aikana 7,1:stä 7,7:ään ($p < 0,001$).

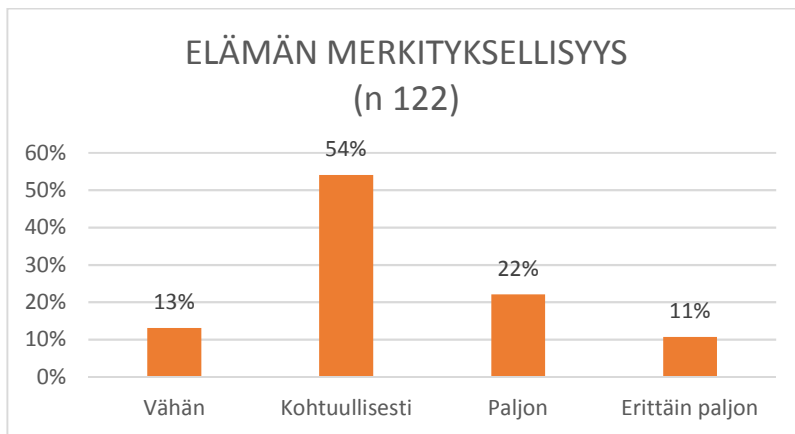
Oman ongelman sekä myös muun syyn vuoksi toimintaan hakeutuneiden ryhmissä oli koettu tilastollisesti merkitsevä ero elämäntilanteessa ennen ja jälkeen toimintaan mukaan tuleminen. Koettu muutos elämäntilanteessa oli kuitenkin suurempi oman ongelman vuoksi toimintaan hakeutuneiden ryhmässä.

Esimerkiksi oman ongelman takia palveluun hakeutuneet olivat arvioineet elämänlaatunsa olleen ennen palveluun osallistumista 6,3 mutta kyselyyn vastatessaan kouluarvosanojen keskiarvo oli 7,3. Muusta syystä toimintaan hakeutuneiden arvio elämänlaadusta ennen palveluun hakeutumista oli 7,8, ja kyselyn hetkellä 8,2.

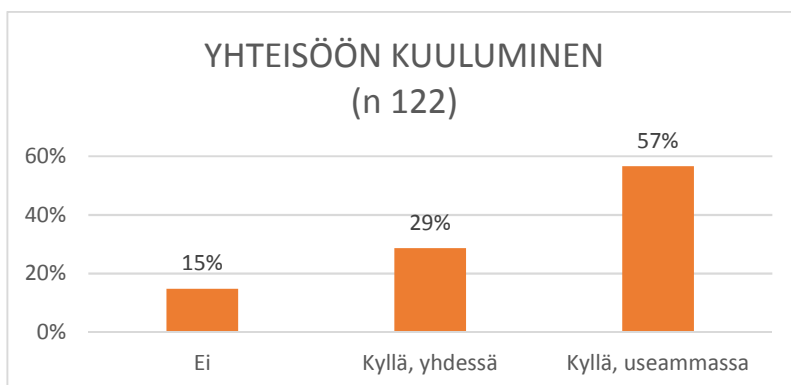
Onko sinulla yleensä ottaen riittävästi tekemistä? (n 125)

Aivan liian vähän	5 %
Liian vähän	9 %
Sopivasti	82 %
Liikaa	4 %

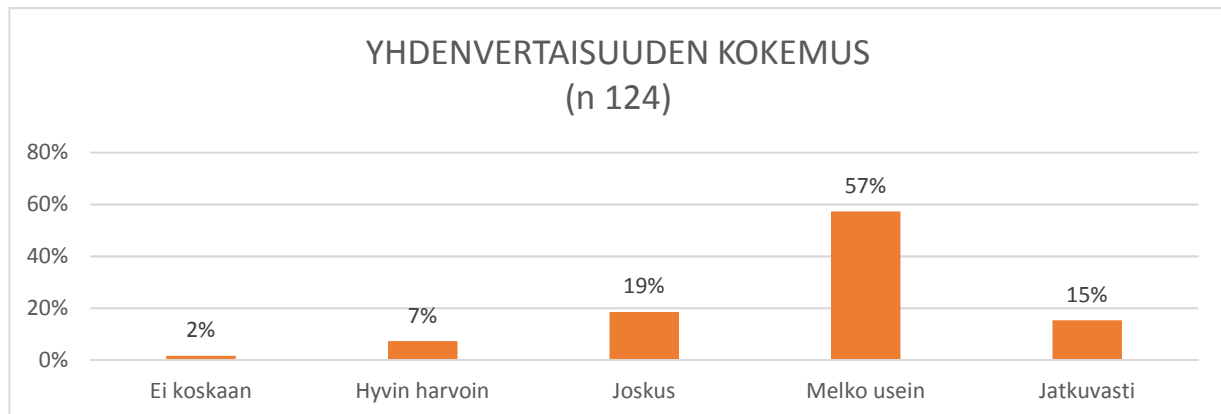
Missä määrin tunnet, että elämäsi on merkityksellistä?

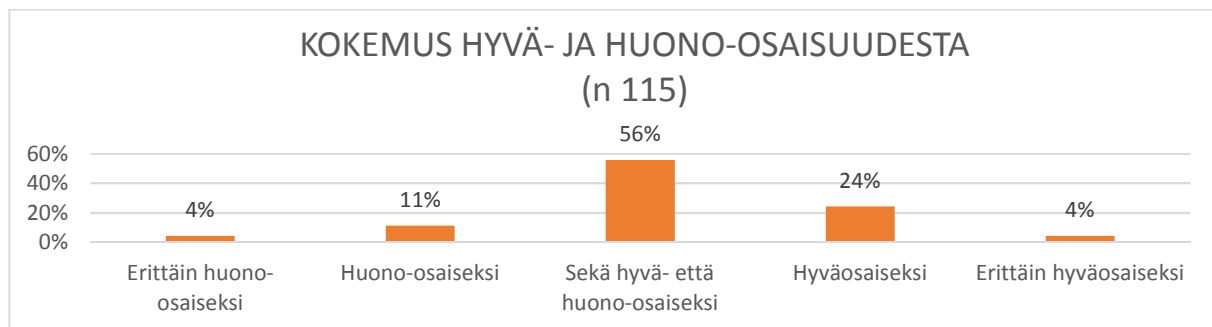
Kuulutko johonkin yhteisöön (esim. perhe, porukka, ryhmä), jossa koet olevasi hyväksytty?

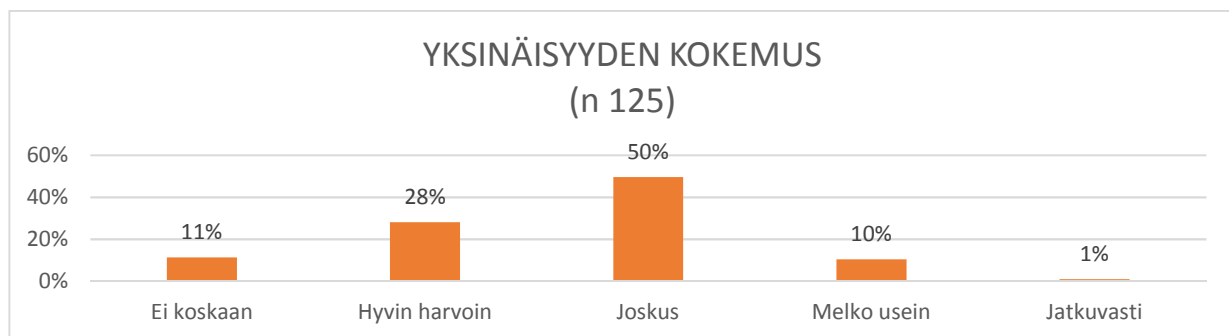
Tunnetko itsesi yhdenvertaiseksi muiden kanssa?

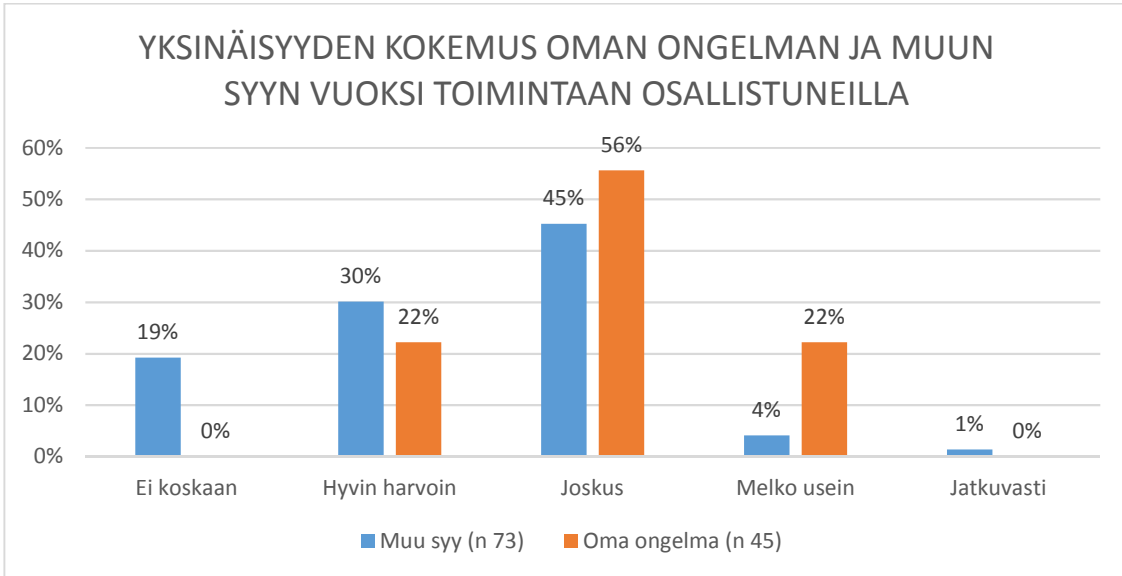
Tunnetko itsesi huono- tai hyväosaiseksi?

Tunnetko itsesi yksinäiseksi?

Oman ongelmien takia palveluun hakeutuneet eivät eronneet muiden syiden takia palveluun hakeutuneista elämän merkityksellisyyden, yhteisöön kuulumisen, yhdenvertaisuuden tai hyvä- ja huono-osaisuuden kokemusten osalta. Sen sijaan yksinäisyyden kokemuksen osalta oman ongelman ja muun syyn vuoksi toimintaan hakeutuneiden välillä ilmeni tilastollisesti merkitsevä ero keskiarvoissa - oman ongelman takia palveluun hakeutuneet kokivat itsensä yksinäisemmäksi kuin muiden syyn vuoksi palveluun mukaan tulleet ($p > 0,001$). Alla olevassa kuviossa oman ongelman sekä muun syyn vuoksi toimintaan osallistuneiden väliset erot näkyvät eri vastausvaihtoehtojen käytössä.

PALVELUJEN KÄYTTÖ

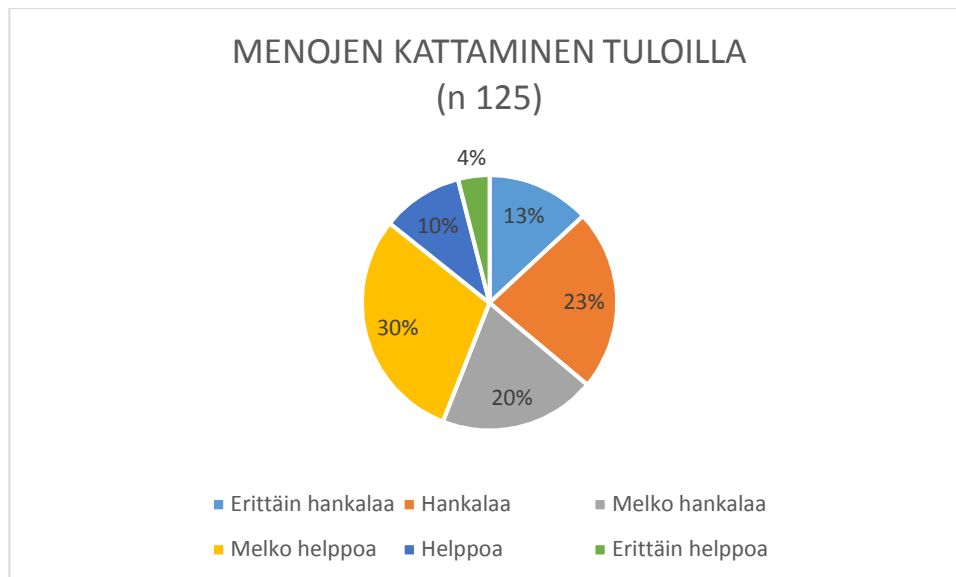
Oletko mielestäsi saanut riittävästi seuraavia palveluita viimeisen 12 kk aikana

	En ole tarvinnut	Olisin tarvinnut, mutta en saanut	Olen käyttänyt, palvelu ei ole riittävä	Olen käyttänyt, palvelu oli riittävää
Lastensuojelu (n 114)	87 %	1 %	5 %	7 %
Talous- ja velkaneuvonta (n 118)	73 %	8 %	9 %	11 %
Toimeentulotuki (n 116)	40 %	8 %	25 %	28 %
Mielenterveyspalvelut (n 115)	54 %	4 %	14 %	28 %
Päihdepalvelut (n 115)	70 %	2 %	8 %	20 %
Asumispalvelut (n 114)	63 %	4 %	12 %	20 %
Lääkärin vastaanotto (n 118)	20 %	3 %	32 %	44 %

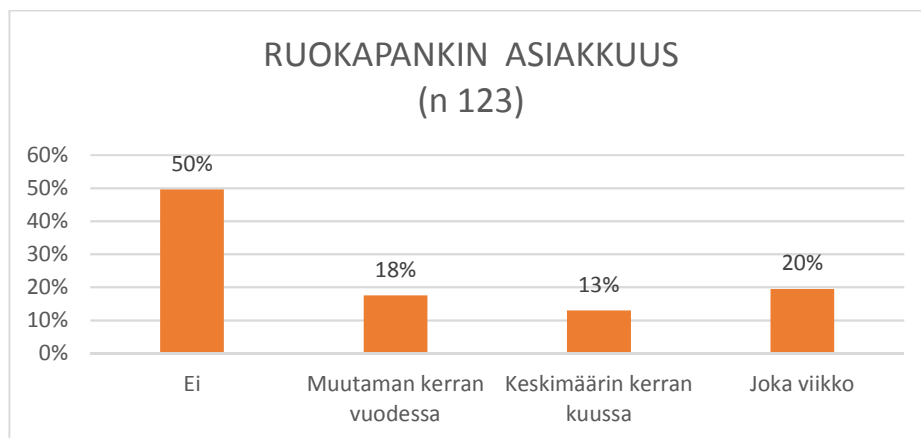
Muiksi saamattomiksi palveluiksi (8 %) mainittu asumistuki, harrastus- ja liikuntamahdollisuudet, ohjeistus C-hepatiitin hoitoon ja hoitomuodoista, tukea ADHD:n ymmärtämiseen, seutulipun saaminen, sosiaalipalvelut ja tieto sosiaalityöistä, työllistämispalvelut (rahoitustuki). Lisäksi kaivattiin apua läheiselle kuuluvan tuen saamiseen (kuten vammaistuki).

TALOUDELLINEN TILANNE

Kun kotitaloutesi kaikki tulot otetaan huomioon, onko menojen kattaminen näillä tuloilla

Oletko ruokapankin (leipäjonon) asiakas?

Lisäksi 40 % vastaajista ilmaisi tunteneensa pelkoa siitä, että ruoka loppuu ennen kuin saa rahaa ostaa lisää, 31 % oli jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä ja 33 % oli tinkinyt lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi.

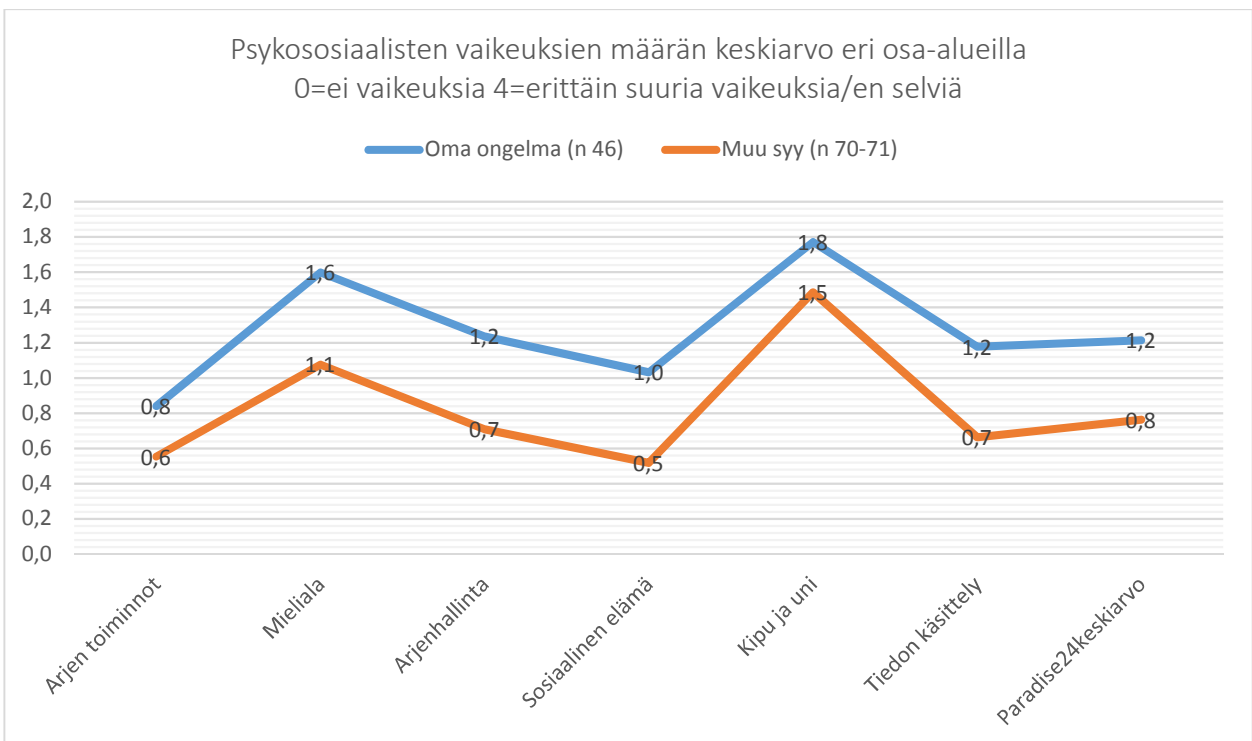
Aiheuttaako oma tai läheisen pelaaminen sinulle taloudellisia huolia? (n 124)

Ei ollenkaan	Jonkin verran	Paljon
90 %	9 %	2 %

Saatko ystäviltä ja/tai sukulaisilta taloudellista tukea tai muuta käytännön apua tarvittaessa?

	Taloudellinen tuki ystäviltä/sukulaisilta (n 125)	Käytännön apu ystäviltä/sukulaisilta (n 124)
En	40 %	19 %
Jonkin verran	30 %	38 %
Kyllä, riittävästi	16 %	28 %
Saisin, mutta en ole tarvinnut	14 %	16 %

TOIMINTAKYKYYN LIITTYVÄT VAIKEUDET

Psykososiaalisia vaikeuksia oli koettu erityisesti kipuun ja uneen sekä mielialaan liittyen. Toimintakykyyn liittyvät vaikeudet ovat arkisia asioita, jotka vaikuttavat olennaisesti elämän laatuun.

Omien päihde- tai mielenterveysongelman vuoksi päiväkeskustoimintaan hakeutuneet olivat arvioineet toimintakykynsä eri osa-alueilla huonommaksi kuin muista syistä toimintaan osallistuneet. Ryhmien (oman ongelman tai muun syyn vuoksi toimintaan hakeutuneiden) välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($p < 0,001$) mielialan, arjenhallinnan, sosiaalisen elämän ja tiedon käsittelyn osalta, arjen toiminnoissa tilastollisesti melkein merkitsevä ($p = 0,019$) ja kivun sekä unen kohdalla ero ei ollut merkitsevä.

INTERNET

Oletko käyttänyt internetiä viimeisen 12 kk aikana?

	Säännöllisesti	Toisinaan	En
Sähköiseen asiointiin (esim. verkkopankki, KELA, verohallinto)	62%	10%	28%
Tietojen hakemiseen järjestöjen toiminnasta, tapahtumista tai palveluista	19%	42%	39%
Vertaistuen hakemiseen päihde- tai mielenterveyskysymyksissä	5%	18%	77%
Muun avun hakemiseen päihde- tai mielenterveyskysymyksissä	6%	15%	79%
Sosiaaliseen mediaan	38%	21%	41%

AVOVASTAUKSET

VOIMAANNUTTAVAT ASIAT

(81 annettua vastausta, 45 tyhjää)

Voimaannuttaviksi asioiksi oli mainittu muun muassa perhe, ystävät, usko, työkaverit, erilaiset harrastukset, lemmikit, oma terveys, vapaaehtoistyö, luonto, työtoiminta, arki, raittius, Ankkuri-toiminta, katulähetystoiminta, tavoitteet, itsensä kehittäminen, onnistumiset, riittävä toimeentulo, oma koti.

VAPAA PALAUTE

(41 annettua vastausta, 80 tyhjää)

Vapaassa palautteessa mainittiin muun muassa isompien tilojen tarve sekä toivottiin enemmän tasa-arvoisuutta kaikkien kesken. Palautteessa myös ilmaistiin, että aikuisille työttömille/eläkeläisille on tarjottu huonosti raitista sosiaalista toimintaa ja että on väärin laittaa ”kaikki” ihmiset korvaushoitoon. Lisäksi tuotiin esiin, että lääkinnällisten ratkaisujen tilalla tulisi olla muita hoitokeinoja ja että hoidon alussa tarvittaisiin enemmän tukea.

Vapaassa palautteessa mainittiin myös, että osallistumiskorvausta voisi nostaa. Lisäksi tuotiin esiin, että taloudellisia resursseja tarvittaisiin enemmän ja ilmaistiin mielenterveysjärjestöjen toiminnan tarpeellisuus. Palautteessa myös toivottiin monipuolisempia mahdollisuuksia sosiaaliseen kuntoutukseen/kuntouttavaan työtoimintaan, enemmän ryhmätoimintaa sekä toimintaa nuorille ja ylipäänsä toiminta- ja harrastusmahdollisuuksien laajentamista. Lisäksi toivottiin hyödyllisen tiedon jakamista ja ilmaistiin tyytyväisyyttä toimintaan.

PALVELUNKÄYTTÖKOKEMUKSIA

(46 annettua vastausta, 80 tyhjää)

Palvelunkäyttökokemuksiin liittyen vastauksissa mainittiin muun muassa, että toiminta on koettu erittäin hyvänä ja positiivisena. Lisäksi niissä mainittiin hyvinvoinnin parantuminen ja yksinäisyyden helpottuminen sekä vuorovaikutus muiden kanssa ja mielekäs tekeminen. Toiminnan nähtiin lisäävän yhteenkuuluvuutta ja sen todettiin olevan hyvä paikka kuntoutumiseen, esim. työtoiminta antanut ”kiinnekohdan arkielämään” – toiminnan nähtiin tuovan sisältöä ja säännöllisen rytmin elämään, lisäksi annetuissa vastauksissa mainittiin myös ruoka.

PALVELUN ANTI

(66 annettua vastausta, 60 tyhjää)

Palvelun antiin liittyvissä avovastauksissa mainittu muun muassa sosiaalinen seura ja yhteisöllisyys, ruoka ja kahvi, säännöllisyys, sisältö ja rutiinit päivään, henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin parantuminen, mielekäs tekeminen, toiminnan merkitys omalle raittiina pysymiselle, vertaistuen ja sosiaalisen tuen saaminen, työkokemuksen kerryttäminen sekä hinta 9e/pvä.

KOKEMUKSIA ELÄMÄNTILANTEESTA

(25 annettua vastausta, 101 tyhjää)

Kokemuksia elämäntilanteesta avovastauksissa mainittu muun muassa: huono taloudellinen tilanne, hyvä/kohtuullinen toimeentulo, kokemus yksinäisyydestä, omien läheisten sairaudet, opiskelujen kautta tapahtunut elämäntyylin parantuminen, uskon merkitys omalle parantumiselle, vakiintuneet harrastukset ja ystävyysuhteet. Lisäksi avovastauksissa pohdittu aiempia elämäkokemuksia.